

Motion till riksdagen 2005/06:Sf10

**av Sven Brus m.fl. (kd)
med anledning av prop. 2005/06:46**

Mottagande av ensamkommande barn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om familjehemsplacering av ensamkommande flyktingbarn.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med ändrad definition av ensamkommande barn, i enlighet med vad som anförts i motionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om ytterligare åtgärder som bör vidtas för att förbättra mottagandet av ensamkommande flyktingbarn.

Tre års väntan på en lösning för de ensamkommande flyktingbarnen

År 2004 sökte 388 ensamkommande barn asyl i Sverige. Barn och unga som tvingas lämna sin familj och sitt hem genomgår ett stort trauma. Många har dessutom upplevt svårigheter före och under flykten. Ovissheten här samt oron för anhöriga i hemlandet utgör en svår psykisk press när de väl är i Sverige.

Omkring hälften av barn och unga som kommer till Sverige har hittills placerats i gruppboende på Migrationsverkets förläggningar. Under 2003 försvann 48 barn och ungdomar¹ från dessa förläggningar utan att man med säkerhet vet vad som har hänt med dem. Vissa av dessa barn riskerar att hamna i händerna på personer som utnyttjar dem i prostitution eller liknande.

¹ Rädda Barnen har hämtat uppgiften från Migrationsverkets genomgång av ärenden där barn avvikit 2003.

Fel! Okänt namn på

Enligt polisen var 1 500 barn på flykt och försvunna runt om i landet i juni 2004.²

Det är drygt tre år sedan bristerna i mottagandet av ensamkommande flyktingbarn uppmärksammades, särskilt frågan om att barn försvinner från förläggningar. Våren 2002 krävde riksdagen att regeringen snarast skulle återkomma med förslag avseende ansvaret för de ensamkommande barnen. Inget hände. Migrationsverket och Socialstyrelsen presenterade i juni 2002 en rapport med olika förslag till åtgärder. Förslaget låg under lång tid hos ansvarigt statsråd som sedermera avfärdade det som alltför dyrt. Efter att den socialdemokratiska regeringen satt en annan prislapp på de ensamkommande flyktingbarnens trygghet än på svenska barns trygghet har väntan varit lång. I juli 2004 utsattes Sverige för mycket allvarlig kritik från Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter när det gäller de asylsökande barnens situation. Kristdemokraternas krav i flera motioner, frågor och interpellationer har inte hörtsammats. Den socialdemokratiska regeringens hittillsvarande tystnad i frågan har varit ytterst anmärkningsvärd.

Ansvar för mottagandet

Kristdemokraterna har länge krävt att kommunernas socialtjänst skall ha det entydiga ansvaret för de ensamkommande barnen redan vid ankomsten och att de bör ges möjlighet till särskild kompetensutveckling härför. Barnen måste få bästa möjliga omhändertagande i form av boende och särskilt stöd. Därför välkomnar vi ifrågavarande proposition som innebär att Migrationsverket endast ansvarar för utredning av asylansökan och anvisande av kommun som skall ansvara för barnen. Kommunen skall därefter ansvara för utredning och åtgärder enligt socialtjänstlagen och anordna boende för barnen.

Kristdemokraterna anser dessutom att socialtjänsten på ett mycket tidigt stadium bör ta ställning till om barnet bör ges en familjehemsplacering. Ett familjehem skulle till exempel knappast dröja med att anmäla ett försvinnande. Fler familjehem med beredskap att ta hand om flyktingbarn bör därför rekryteras och utbildas.

Kristdemokraterna menar vidare att definitionen av ensamkommande barn i 1 § bör vara "... barn under 18 år som vid ankomsten till Sverige är skilda från båda sina föräldrar eller *juridiska/sedvanliga huvudsakliga vårdnadshavare* eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller som efter ankomsten står utan sådan ställföreträdare (ensamkommande barn)". Regeringens förslag lyder: "... eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe ...". Rädda Barnen har påpekat att det förstnämnda förtydligandet är viktigt eftersom den medföl-

² Sveriges Radios Ekoredaktion. Juni 2004.

jande vuxne inte nödvändigtvis har möjlighet, eller är lämplig, att ta ansvar för barnens omvårdnad.

Fler åtgärder krävs för att förbättra situationen

Kristdemokraterna anser att det finns flera åtgärder som måste vidtas för att förbättra situationen för de ensamkommande flyktingbarnen. Nedan följer de viktigaste.

Den nya lagen om god man för ensamkommande flyktingbarn innebär avsevärda förbättringar. Kristdemokraterna anser dock att det krävs ytterligare skärpningar av lagstiftningen: dels skall god man förordnas inom 24 timmar, dels skall en registerkontroll genomföras av personen i fråga.

Rädda Barnens senaste rapport visar på en hel del missförhållanden som bör tas på största allvar. Regeringen bör utreda orsakerna till att beviljandet av antalet uppehållstillstånd för ensamkommande barn, på några år, har sjunkit från ca 80 procent till endast 13 procent i år. Dessutom visar rapporten att fortfarande, efter många års kritik, hörs asylsökande barn inte i tillräcklig utsträckning. Detta är mycket allvarligt. Barn måste ses som individer med egna rättigheter. Ett barns berättelse och upplevelser är lika viktiga som en vuxens och kan tillföra nya och intressanta uppgifter vid handläggningen av en asylansökan. Barnets rätt att komma till tals är absolut enligt barnkonventionen. Kristdemokraterna anser att myndigheterna som huvudregel, utifrån barnets egna förutsättningar, skall höra varje barn om dess asylskäl. Om barnet inte vill bli hört eller det är olämpligt skall detta respekteras och redovisas i ärendet. Det är viktigt att poängtera att barnet aldrig har någon skyldighet att uttrycka sin åsikt.

Kristdemokraterna anser att målet om tre månaders handläggningstid för ensamkommande barn måste hållas. Under 2004 avgjordes endast 21 procent inom tre månader. Riksrevisionens styrelse³ har framfört stark kritik mot regeringen eftersom de menar att mycket mer skulle kunna göras för att uppnå målet. Migrationsverkets bristande resurser och regler har medfört att handläggningstiderna har dragit ut på tiden. Kristdemokraterna har i sitt budgetalternativ förstärkt Migrationsverkets anslag för att målet om tre månaders handläggningstid skall kunna uppnås. Den socialdemokratiska regeringen, tillsammans med stödpartierna, avsåg dock denna förstärkning.

³ 2004/05:RRS15 Riksrevisionens styrelsens framställning angående snabbare asylprövning.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 22 november 2005

Sven Brus (kd)

Inger Davidson (kd)

Ulrik Lindgren (kd)

Kenneth Lantz (kd)

Gunilla Tjernberg (kd)

Olle Sandahl (kd)

Chatrine Pålsson (kd)

Rosita Runegrund (kd)

Torsten Lindström (kd)

Dan Kihlström (kd)